

Burg Güssing, Herrschaftssitz der Familie Batthyány

Dvorac Novi Grad, 500 g. u vlasništvu obitelji Batthyány

Poglavlje 5

Hrvatska naselja

Naseljavanje "gradišćanskih" Hrvata u zapadnoj Ugarskoj dogodilo se oko sredine 16. stoljeća. Na Batthyányjevom vlastelinstvu Németújvár (Novi Grad - Güssing) provedeno je desetak novih naselja od strane hrvatskih kolonista. Osim već spomenutog novoizgrađenog sela Sveti Mikula (1545.), sljedeća se mjesta smatraju novim hrvatskim naseljima: Stinjaki - Stinatz oko 1528./29., Punice - Punitz 1551., Nova Gora - Neuberg (prvi put spomenuta u urbaru 1576.), Jezerjani - Eisenhüttl, Žarnovica - Heugraben, Hrvatska Čenča - Kroatisch Tschantschendorf, Tudorica - Tundersdorf, Žablje Selo - Krottendorf, Bojane - Steingraben, Lipovac - Steinfurt, Saledrovo - Schallendorf, Prašćevo - Rehgraben, Zajčje Selo - Hasendorf. O hrvatskom novom naselju govorimo, ako u prvom relevantnom urbaru isključivo prevladavaju hrvatska prezimena.

Za mjesto Stinjaki - Stinatz, što je novoizgrađeno od strane hrvatskih kolonista, znamo otkad je znameniti

povjesničar Milan Kruhek iz Karlovca (grad u Hrvatskoj koji se nalazi u središtu područja gradjštćanskih Hrvata) to istražio. Kruhek je iz takozvanih spornih dokumenata pronašao da su Stinjačani sa spomenutog novog „hrvatskog naselja“ pasli svoju stoku na susjednim livadama plemića Erharda Polhaima, vlasnika Neudaua, Wörtha i Burgaua. Ovaj prekršaj mještana Stinjaka doveo je do sukoba između Ferenc Batthyányja i Polhaima, što proizlazi iz gore citiranih sudskih zapisa koje je pregledao Kruhek.

Neka hrvatska novoizgrađena sela asimilirana su već u prvim stoljećima nakon njihovog postajanja. To su na primjer Punice, Lipovac, Žablje Selo, Začje Selo, Bojane, Prašćevo ...

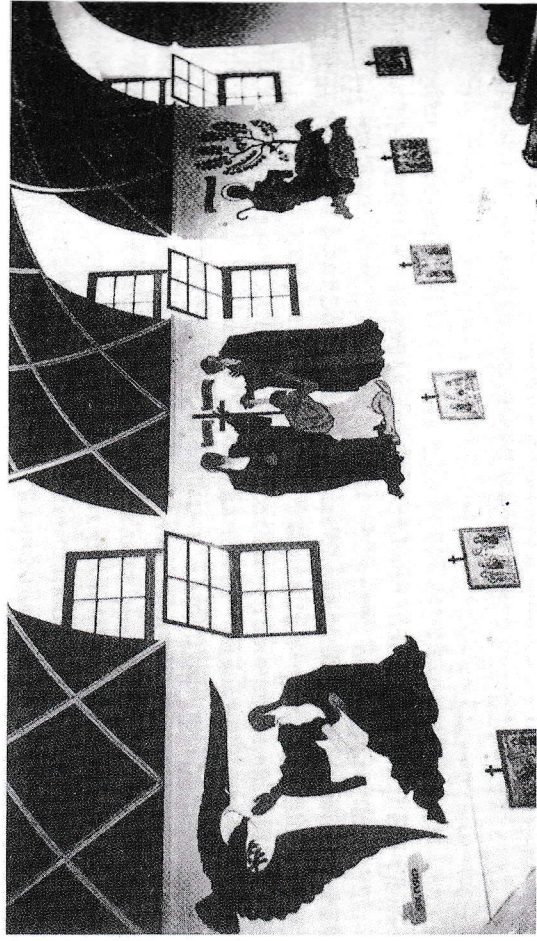
U navedenom naselju Lipovac - Steinfurt spominju se u urbaru 1576. sljedeći hrvatski kmetovi-sesionalisti: Byro/birov/načelnik W-kowyth (Vuković) Mycola s cijelom sesijom, Wkowyth (sic!) Petter 1/2 (pola) sesije, Lonchyar Myhal 1/2 sesije, Horwath Franco 1/2 sesije, Brewodelyth Tamas 1/2 sesije, Breckowyth Marco 1/2 sesije, Breckowyth Mycola 1/2 sesije, Lancharyth Lwka 1/2 sesije, Zwercyth Mathe 1/2 sesije, Pecyth Jwray 1/2 sesije,

je, Podgacyth Iwan 1/2 sesije, Brosyzyth Jandre cijela sesija. Danas ima još nekih hrvatskih antroponima u Lipovcu.

Još jedan tipičan primjer je nekada hrvatsko mjesto Jezerjani - Eisenhüttl (danas asimilirano), u kojem su još sredinom 20. stoljeća stanovnici govorili hrvatskim jezikom.

U urbaru 1588. navedena su sljedeća hrvatska prezimena: Wkzanytt (Vukčanić) Jwray, Bragsyzyth Gergwr, Jaksyzyth Marthyn, Jaksyz Jwray, Byro/Dorfrichter Salkowyth Iwan, Swbyth Jwray, Synkowyth Jandre, Mattyczytt Jandre,

Stanyth Myhal, Berdarycz, Berdarycz Jwray, Berkowych Iwan, Swbytt Jwray, Zwlycharyth Iwan, Mladosowycz Thamas, Chyaryth Mikola, Csaychych Sthepan, Mezewy-th Lwka, Bonynchyt Berthol, Bonynchytt Pal, Mattellyth Marco, Rowaznykowyth Mykola, Mattelyth Marthyn, Farkolyth Mykola, Marynyth Farkolyth Mykola, Marynyth Jandre, Marynyt Jwrco, Synkowyth Jandre, Synkowyth Iwan, Klanczky Bernarda, Kwachytt Marthynn, Tozthy (=Tusti=Dicker!) Mykola, Me-zowyth Mathe.

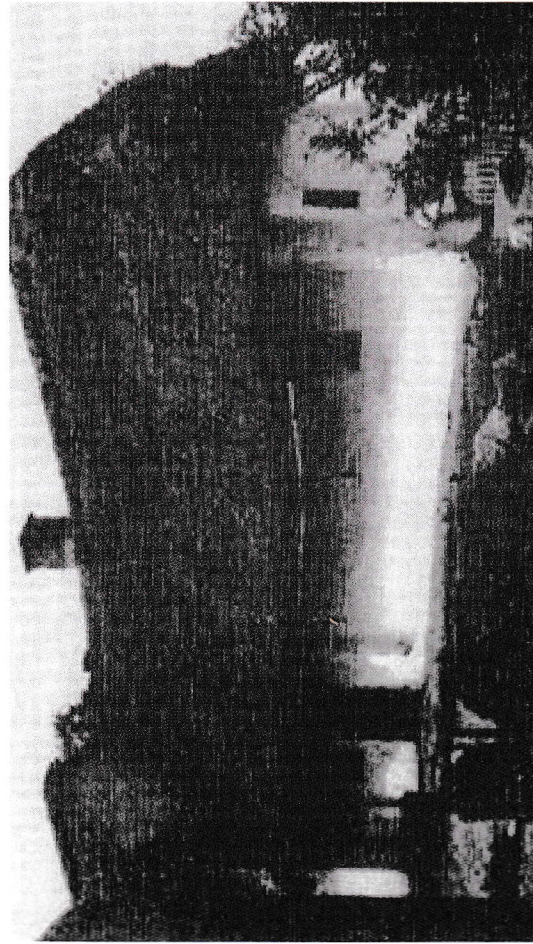

Innenansicht der neuen Kirche — Foto aus dem Jahr 1931

Teil der Innenansicht der Kirche in Güttenbach, erbaut 1929/30, vor der ersten Renovierung mit den Slawenaposteln Kyrill und Method an der Wand-Mitte

In: Marktgemeinde Güttenbach, S. 147

Crkva u Pinkovcu, sagrađena za vrijeme Ignaca Horvata 1929./30. - na zidu slavenski apostoli Ćiril i Metod prije prve restauracije crkve

**Stara kuća u Pinkovcu
Altes Bauernhaus in Güttenbach - Pinkovac
Haus Nr. 1, abgetragen 1950
In: Marktgemeinde Güttenbach, S. 94**